

Організаційно-управлінські аспекти інноваційного розвитку

УДК 330.3:005.4; JEL classification: F15; G34; L1
DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2020-4-1>

ДУДНИК Олена Василівна,
кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту, Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка, ORCID ID:0000-0003-0901-5949

МЕХАНІЗМ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ІНТЕГРАЦІЙНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ПІДПРИЄМСТВ

Дудник О.В. Механізм стратегічного управління розвитком інтеграційної взаємодії підприємств.

Вступ. Вплив глобалізаційних процесів світової економіки мотивує до перегляду традиційних підходів здійснення стратегічного управління підприємствами в сучасному динамічному середовищі, в тому числі й встановлення інтеграційної взаємодії. Такий підхід дозволяє встановити горизонтальні та вертикальні економічні зв'язки між різними мережевими учасниками та отримати синергетичний ефект для кожного з них.

Метою наукового дослідження є удосконалення наукового підходу до розуміння функціональної сфери впливу механізму стратегічного управління розвитком інтеграційної взаємодії підприємств та виокремлення стратегій відповідного рівня з деталізацією їх особливостей та цільового результату застосування.

Результати. Досліджено природу виникнення поняття «механізм» та встановлено роль механізму стратегічного управління розвитком інтеграційної взаємодії підприємств, який відображає систему взаємопов'язаних елементів-складових господарських механізмів окремих суб'єктів бізнес-процесів. Доведено потребу в здійсненні спільної діяльності підприємств на прикладі учасників аграрного ринку: кооперація та інтеграція сприяють створенню ряду переваг для учасників такого роду об'єднань, в тому числі і при формуванні цін на продукцію. Розглянуто особливості мережевої організаційної структури управління та вертикальної інтеграції. Систематизовано варіанти стратегічних рішень з приведенням їх цільового результату застосування та особливостей провадження.

Висновки. Будь-які підприємства мають два принципові варіанти стратегії розвитку: внутрішній розвиток та зовнішнє зростання. Специфіка останніх стратегій формується тим, що невеликі за розміром підприємства функціонують в обмежених ринкових нішах, що звужує спектр можливих стратегічних рішень. Набір можливих стратегій включає пряму, зворотню, горизонтальну інтеграцію, захоплення чи розвиток ринку, розвиток продукту, концентричну, конгломеративну, горизонтальну диверсифікацію, спільне підприємство, скорочення, відторгнення, ліквідацію та комбінацію. Запровадження механізму стратегічного управління розвитком інтеграційної взаємодії підприємств сприятиме підвищенню конкурентоздатності, зменшенню виробничих та транзакційних витрат, розширенню ринкових позицій, максимізацію прибутку тощо.

Ключові слова: інтеграція, інтеграційний процес, інтеграційна взаємодія, розвиток підприємств, стратегічне управління, стратегія, управління, мережеві структури, механізм.

Постановка проблеми. Вплив глобалізаційних процесів світової економіки мотивує до перегляду традиційних підходів здійснення стратегічного управління підприємствами в сучасному динамічному середовищі, в тому числі й організація інтеграційної взаємодії. Такий підхід дозволяє встановити горизонтальні та вертикальні економічні зв'язки між різними мережевими учасниками та отримати синергетичний ефект для кожного з них. Для ефективного управління процесом стратегічного управління інтеграційної взаємодії підприємств в сучасних економічних умовах є доцільним розробка та впровадження механізму, що дозволить систематизувати необхідні методи, інструменти та засоби досягнення стратегічних цілей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Посилення міжнародної конкуренції спонукає суб'єктів господарювання об'єднувати потенціали та співпрацювати в боротьбі за ринкові позиції. Кооперація та інтеграція не є

новими в сучасних бізнес-процесах, вже відзначено їх значні стратегічні переваги у багатьох наукових працях. Відмічено перехід у змісті самої управлінської діяльності: від поглибленої спеціалізації діяльності до інтеграції. При цьому виділяють такі рівні інтеграційної взаємодії як міжнародна, міжрегіональна, міжфірмова та внутрішньо фірмова.

Внесок у формування теоретичних і практичних засад розвитку інтеграційної взаємодії суб'єктів підприємницької діяльності зробили, в тому числі і ефективно мережових форм взаємодії відмічаємо в наукових працях таких вчених, як Буздаков Л. М., Гайванович Н. В., Гудзь О. Є, Деркач Т. В., Лисюк В. М., Пилипенко А. А., Суценко О. А. та ін. Проте динамічність зовнішнього середовища, ускладнення конкурентних відносин спонукають до поглиблення досліджень в даному напрямі з врахуванням нових факторів впливу, методів та інструментів.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є удосконалення наукового підходу до розуміння функціональної сфери впливу механізму стратегічного управління розвитком інтеграційної взаємодії підприємств та виокремлення стратегій відповідного рівня з деталізацією їх особливостей та цільового результату застосування.

Основні результати дослідження. Поняття механізму вчені вперше запозичили із технічної сфери у другій половині 60х рр. ХХ ст. та використали у економічних дослідженнях економіки соціалізму. На той час, поняття набуло широкого розповсюдження в різних сферах суспільної діяльності. Так, у Філософському енциклопедичному словнику трактується механізм як система рухів або подій, а також прилад або знаряддя, в якому та за рахунок якого ці дії вчиняються під впливом законів природи. Словник іншомовних слів формулює механізм як сукупність проміжних станів або процесів будь-яких явищ [5].

Враховуючи, думку І. О. Бланка, що механізм являє собою «систему основних елементів, які регулюють процес розробки та реалізації управлінських рішень в певній сфері» [3], відзначимо, що механізмом є організуюча система. Будь-який акт організації є актом механістичним.

Взаємодія – це акт механізму, а тому вже є найпростішим механізмом.

Завдяки численним науковим дослідженням, формулюванням різноманітних підходів та виділення структурних компонент сьогодні з'явилася модель механізму, дія якого пов'язана з урахуванням економічних законів стосовно господарських процесів. Одним із різновидів економічного механізму є механізм стратегічного управління який відображає сферу гармонізації економічних відносин в тривалому стратегічному періоді, діє у межах загального господарського механізму та спрямований на організацію досягнення стратегічних цілей в процесі розвитку. Самостійно механізм управління являє собою сукупність органів, засобів, способів (методів, технологій, прийомів) взаємодії між двома підсистемами організації – керуючою і керованою. Механізм управління розвитком інтеграційної взаємодії підприємств відображає систему взаємопов'язаних елементів-складових господарських механізмів окремих суб'єктів бізнес-процесів. В цьому контексті під механізмом стратегічного управління розвитком інтеграційної взаємодії підприємств розуміємо сукупність цілеспрямованих стратегій, принципів, методів, інструментів та важелів впливу на організацію та успішне

функціонування співіснування декількох господарських одиниць з метою отримання синергетичного ефекту, зниження трансакційних витрат та ризиків діяльності, максимізацію прибутку та утримання/розширення ринкових позицій.

Загальне економічне становище в країні, недостатній рівень розвитку інфраструктури ринку сільськогосподарської продукції чи інші чинники викликають деформацію відносин між учасниками ринку, що відбивається на протіканні ринкових процесів. Вирішити ці проблеми можливо за рахунок створення дієздатних механізмів корекції позицій товаровиробників у структурі каналів розподілу та зміцнення акцентів у розподілі фінансових інтересів на ринку.

Світова практика підтверджує достатню кількість інструментів для спільної діяльності зацікавлених сторін, і саме в аграрному секторі добре помітна ефективність спільної роботи та доцільність об'єднання учасників ринку. Такими інструментами виступають кооперація та інтеграція, які створюють ряд переваг для учасників такого роду об'єднань, в тому числі і при формуванні цін на продукцію. Так, наприклад, об'єднуючись, дрібні товаровиробники здатні формувати комерційно-значимі партії продукції та реалізовувати їх на більш вигідних умовах (за рахунок наявності стійких інтеграційних зв'язків з іншими суб'єктами-виробниками).

При цьому «цінові» інтереси посередницьких структур будуть задоволені за рахунок впорядкування ціноутворення на кожній зі стадій руху продукції від інтегрованого об'єднання виробників до кінцевого споживача: посередник або отримає змогу забезпечити собі таку саму величину прибутку, але рівень торгової націнки при цьому буде нижчим, або отримає умови для максимізації прибутку завдяки налагодженню більш раціонального збуту (наприклад, шляхом диференціації його каналів) та посилення власної цінової конкурентоспроможності на ринку [2].

При реформування сучасної системи агропромислового виробництва обов'язково потрібно аналізувати досягнення в даній сфері інших країн та враховувати їх механізм стратегічного управління розвитком інтеграційної взаємодії підприємств на помилки та проблемні моменти на шляху до високих економічних показників. В Україні перспективними напрямками у вирішенні проблем галузі рослинництва є розвиток кооперування та інтеграції на селі, впровадження ресурсозберігаючих інноваційних агротехнологій, державна підтримка, створення гнучкої системи

кредитування сільськогосподарських товаровиробників тощо.

У цих рамках, аграрний ринок виглядає як ефективний інститут, який дозволяє інтегрувати вертикальні, горизонтальні та інші зв'язки підприємств, інститутів та інших ринкових агентів по всьому процесу виробництва, переробки, зберігання та реалізації аграрної продукції, утворюючи відповідні правила гри для всіх учасників ринку [1, 4].

Такими інструментами є самофінансування, лізинг, короткострокові та довгострокові ресурси, агропромислова інтеграція, прямі інвестиції, венчурне інвестування та використання аграрних розписок, використання яких залежить від типу використання технології сільськогосподарського виробництва та їх результативності. Перспективними напрямками є вдосконалення методики ціноутворення, зниження диспаритету цін, розвиток інфраструктури аграрного ринку, створення організованого ринку в частині функціонування посередницьких структур та підтримка розвитку кооперування та інтеграції на селі.

Зростаюче значення аграрного бізнесу як основного джерела походження нових підприємців засвідчило само відтворюючий характер бізнес-класу, особливо на початковому етапі розвитку аграрного ринку. У цих рамках, аграрний ринок виглядає як ефективний інститут, який дозволяє інтегрувати вертикальні, горизонтальні та інші зв'язки підприємств, інститутів та інших ринкових агентів по всьому процесу виробництва, переробки, зберігання та реалізації аграрної продукції, утворюючи відповідні правила гри для всіх учасників ринку.

Розвинуті канали розподілу продукції на ринку не задовольняють інтереси первинних товаровиробників зміщуючи основні центри утворення прибутків до суб'єктів сфери обігу. У сучасних умовах на українському сільськогосподарському ринку функціонує велика кількість комерційних посередників, що призводить до зростання збутових ланцюгів та цін. Тобто через не виважену аграрну політику, яка створила деформовану систему ринкових відносин, виробник практично не може впливати на ціноутворення на вироблену ним продукцію.

Будь-які підприємства мають два принципові варіанти стратегії розвитку: внутрішній та зовнішній розвиток. Перший передбачає інтенсивне зростання на основі впровадження інноваційних технологій та підходів управління підприємством, що зможе забезпечити досягнення підприємством краєвих результатів у своїй сфері

діяльності порівняно з конкурентами. Зазначений вектор розвитку є доцільним при можливості розширення на вже освоєному ринку.

Зовнішній розвиток передбачає розвиток суб'єкта господарювання за рахунок інтеграційних процесів у межах галузевого індустріального ланцюжка (інтеграційне зростання), а також освоєння нових сфер бізнесу за рамками основної діяльності (диверсифікаційне зростання). Це доцільно, коли можливостей внутрішнього зростання недостатньо для ліквідації стратегічної прогалини. Таким чином може створюватися стратегічна перевага за рахунок приєднання та інтегрування нових елементів бізнесу, що може бути більш ефективним, ніж внутрішній розвиток у межах даного підприємства [7].

Розмір бізнес одиниці особливо не впливає на процес розроблення стратегії зовнішнього розвитку та переліку інструментарію, що для цього використовується.

Специфіка ж стратегій буде сформована тим, що невеликі за розміром підприємства функціонують в обмежених ринкових нішах, що звужує спектр можливих стратегічних рішень. Набір можливих стратегій (рис. 1) зводиться до концентрації зусиль, збереження конкурентних переваг, нарощування зусиль або елімінації і переорієнтації на інші ринкові ніші. Утворення великих та складних за організаційною структурою господарюючих суб'єктів здійснюється в результаті інтеграції різного за видом капіталу.

Стратегічне управління включає в тому числі проведення обґрунтованих стратегічних змін в організаційній структурі управління. При вертикальній інтеграції організаційну структуру управління створюють для досягнення мети з підвищення конкурентоспроможності в галузі та збільшення обсягу впливу. Зміцнення конкурентних позицій досягається за рахунок інтеграції процесів виробництва, постачанням та збуту, забезпечення гарантованих та вчасних поставок необхідних ресурсів, зменшення розміру витрат на постачання ресурсів та збут готової продукції, що в своїй сукупності сприяє розширенню виробництва та зростанню показників ефективності діяльності. При цьому зменшується вплив факторів від повної інтеграції, але можливе збільшення розміру адміністративних витрат, а залежність від постачальників та постійних покупців може призвести до банкрутства учасників ланцюга при наявності негативних процесів в одній із ланок. Більш гнучкою формою зв'язків характеризується мережева організаційна структура управління.

Організаційно-управлінські аспекти інноваційного розвитку

Стратегічні напрями взаємодії	Збереження профілю діяльності організації та посилення позицій на цільовому ринку	Впровадження нових видів діяльності та вихід на нові ринки	Скорочення бізнесу
Інтеграція	Пряма інтеграція (розширення контролю над дистрибуторською мережею) Зворотна інтеграція (введення в структуру компанії постачальників сировини)	Горизонтальна інтеграція (поглинання певних конкурентів або встановлення контролю над ними)	
Розвиток цільового ринку	Захоплення ринку (збільшення власної частки на традиційному цільовому ринку) Розвиток продукту (збільшення частки ринку за рахунок розвитку існуючого продукту)	Розвиток ринку (розширення меж ринку)	
Диверсифікація	Концентрична диверсифікація (створення нових виробництв за профілем організації)	Конгломеративна диверсифікація (впровадження нових виробництв що не збігаються з профілем організації) Горизонтальна диверсифікація (нові продукти для традиційних споживачів)	
Реструктуризація та комбінація		Спільне підприємство (об'єднання з іншим підприємством для спільного виконання проекту) Комбінація (виконання підприємством декількох різнопланових видів діяльності)	Скорочення (реструктуризація виробничих напрямків) Відторгнення (продаж частини підприємства)

Рис. 1 Стратегічний набір варіантів розвитку взаємодії бізнесових структур

Такі ОСУ створюють для взаємодії окремих суб'єктів господарювання на основі реструктуризації з максимальним використання можливостей зовнішнього середовища та об'єднання сильних сторін внутрішнього середовища. Мережеві структури більше враховують ринковий механізм та максимально використовують його інструменти ніж при адміністративних формах управління ресурсними потоками. Цілісність мережевого ланцюга ґрунтується на якісному виконанні кожним елементом своєї ролі. Навіть при умові спільного володіння активами та компонентами мережі, структура загальної організації побудована на ринкових принципах з чітко визначеними та структурованими контрактами.

Отже, головна ціль існування таких організаційних структур направлена на швидку адаптацію до змінюваних ринкових умов та максимальне використання ресурсного потенціалу кожного елемента мережі. Варто зазначити що інтеграційна взаємодія підприємств не є новою в економічній науці, але ті зміни що відбуваються в економічному просторі вимагають перегляду встановлених підходів та здійснення їх адаптації у відповідності до сучасних умов.

Механізм стратегічного управління розвитком інтеграційної взаємодії підприємств саме і направлений на забезпечення стійкого планомірного розвитку суб'єктів-учасників інтеграційних процесів в сучасних умовах та включає опис процесу управління, складових системи управління, опис підсистеми управління, керованих елементів даної підсистеми та перелік факторів впливу зовнішнього

середовища, що мають бути враховані при прийнятті управлінських рішень.

Процес управління ґрунтується на системному підході, який розглядає підприємство як відкриту систему в умовах нестабільного та непередбачуваного зовнішнього середовища, на яку впливають велика кількість чинників: працівники, технології, організаційна структура, форма господарювання, стратегічні плани тощо та визначає що досягнення за планової мети можливе при аналізі чинників впливу та їх взаємозв'язку.

Основними компонентами механізму є: мета – створення умов для зростання ефективності функціонування всіх учасників взаємодії; завдання – скорочення трансакційних витрат, зосередження кожного учасника на спеціалізованих функціях, інноваційний розвиток, перерозподіл ризиків діяльності тощо; засоби – трансфер управлінських технологій, інформаційні технології, стратегічний аналіз тощо; методи - в залежності від обраного стратегічного напрямку, наприклад групування, консолідація, створення асоціацій тощо; основні керовані елементи системи – узгодження цілей окремих елементів системи, забезпечення злагодженого функціонування всіх елементів, стійкість розвитку системи тощо.

Зазначений механізм не є відокремленим від загальногосподарського механізму та інших базових механізмів, що забезпечують ефективну взаємодію керованих систем.

Висновки. Будь-які підприємства мають два принципові варіанти стратегії розвитку: внутрішній розвиток та зовнішнє зростання. Специфіка останніх стратегій формується

тим, що невеликі за розміром підприємства функціонують в обмежених ринкових нішах, що звужує спектр можливих стратегічних рішень. Набір можливих стратегій включає пряму, зворотною, горизонтальну інтеграцію, захоплення чи розвиток ринку, розвиток продукту, концентричну, конгломеративну, горизонтальну диверсифікацію, спільне

підприємство, скорочення, відторгнення, ліквідацію та комбінацію. Запровадження механізму стратегічного управління розвитком інтеграційної взаємодії підприємств сприятиме підвищенню конкурентоздатності, зменшенню виробничих та трансакційних витрат, розширення ринкових позицій, максимізація прибутку тощо.

Література.

1. *Dudnyk O., Sahachko Yu., Kraliia V.* Planning of the organizational structure of the enterprise management in the conditions of implementation innovative technologies of production and technological changes. *Innovative tools for socio-economic systems' development*. Series of monographs Faculty of Architecture, Civil Engineering and Applied Arts Katowice School of Technology Monograph. 2019. 25, p. 25-34.
2. *Podolska O.V., Dudnyk O.V., Smihunova O.V.* Pricing in the system of agricultural enterprise economic development mechanism. *Actual problems of innovative economy*. 2018. № 3. С. 43-47.
3. *Бланк И.А.* Словарь-справочник финансового менеджера. К.: Ника-Центр», 1998. 480 с.
4. *Гудзь О.Є.* Гармонізація механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. № 3. С. 272-277.
5. *Енциклопедичний словник бізнесмена: менеджмент, маркетинг, інформатика / Під заг. ред. М.І. Молдаванова.* К.: Техніка, 1993. 856 с.
6. *Лисюк В.М., Деркач Т.В.* Теоретико сутнісний аналіз економічної інтеграції, як економічного процесу. *Економічні інновації*. 2015. №. 59. С. 194-201.
7. *Пилипенко А.А.* Стратегічна інтеграція підприємств: механізм управління та моделювання розвитку: монографія. Х.: ВД "Інжек". 2008. 408 с.
8. *Поліщук О.* Мережева взаємодія та формування колективної дії: соціально-філософський аспект. *Вісник ХНПУ імені ГС Сковороди "Філософія"*. 2018. Т. 1. №. 48. С. 201-211.

References.

1. *Dudnyk, O., Sahachko, Yu., Kraliia, V.* (2019). «Planning of the organizational structure of the enterprise management in the conditions of implementation innovative technologies of production and technological changes». *Innovative tools for socio-economic systems' development*. Series of monographs Faculty of Architecture, Civil Engineering and Applied Arts Katowice School of Technology Monograph 25. p. 25-34
2. *Podolska, O.V. Dudnyk, O.V., Smihunova, O.V.* (2018) «Pricing in the system of agricultural enterprise economic development mechanism» *Actual problems of innovative economy*. № 3, pp. 43-47.
3. *Blank, I.A.* (1988). *Slovar'-spravochnik finansovogo menedzhera*. [Dictionary-reference of the financial manager]. Nika-Centr. Kyiv. Ukraine.
4. *Gudz', O. Є.* (2015). «Garmonizaciya mekhanizmu strategichnogo upravlinnya innovacijnim rozvitkom pidpriemstva». *Global'ni ta nacional'ni problemi ekonomiki*. № 3, pp. 272-277.
5. «Enciklopedichnij slovník biznesmena: menedzhment, marketing, informatika» (1993) / In Moldavanova, M.I. (ed.). *Tekhnika*. Kyiv. Ukraine.
6. *Lisyuk, V. M., Derkach, T. V.* (2015). «Theoretically, an essential analysis of economic integration as an economic process». *Ekonomichni innovacii*. №. 59, pp. 194-201.
7. *Pilipenko, A.A.* (2008). *Strategichna integraciya pidpriemstv: mekhanizm upravlinnya ta modelyuvannya rozvitku*. [Strategic integration of enterprises: management mechanism and development modeling]. VD "Inzhek". Kharkiv. Ukraine.
8. *Polishchuk O.* (2018). «Network interaction and the formation of collective action: socio-philosophical aspect». *Visnik HNPU imeni GS Skovorodi "Filosofiya"*. Vol. 1. №. 48, pp. 201-211.

Abstract

Dudnyk O.V. Mechanism of strategic management of development of integration interaction of enterprises.

Introduction. The impact of globalization processes of the world economy motivates the revision of traditional approaches to strategic management of enterprises in today's dynamic environment, including the establishment of integration. This approach allows you to establish horizontal and vertical economic links between different network participants and get a synergistic effect for each of them.

The purpose of the research is to improve the scientific approach to understanding the functional sphere of influence of the mechanism of strategic management of the development of integration interaction of enterprises and to identify strategies of the appropriate level detailing their features and target results.

Results. The nature of the concept of "mechanism" is studied and the role of the mechanism of strategic management of the development of integration interaction of enterprises is established, which reflects the system of interconnected elements-components of economic mechanisms of separate subjects of business processes. The need for joint activities of enterprises on the example of agricultural market participants has been proved: cooperation and integration contribute to the creation of a number of advantages for members of such associations, including the formation of product prices. Features of network organizational structure of management and vertical integration are considered. Variants of strategic decisions are systematized with their target result of application and peculiarities of proceedings.

Conclusions. Any company has two basic options for development strategy: internal development and external growth. The specificity of the latter strategies is formed by the fact that small enterprises operate in limited market niches, which narrows the range of possible strategic decisions. The set of possible strategies includes direct, reverse, horizontal integration, market capture or development, product development, concentric, conglomerate, horizontal diversification, joint venture, reduction, rejection, liquidation and combination. The introduction of a mechanism for strategic management of the development of integration interaction of enterprises will help increase competitiveness, reduce production and transaction costs, expand market position, maximize profits and more.

Keywords: integration, integration process, integration interaction, enterprise development, strategic management, strategy, management, network structures, mechanism.

Стаття надійшла до редакції 17.09.2020 р.

Бібліографічний опис статті:

Дудник О.В. Механізм стратегічного управління розвитком інтеграційної взаємодії підприємств. Актуальні проблеми інноваційної економіки. 2020. № 4. С. 5-10.

Dudnyk O.V. Mechanism of strategic management of development of integration interaction of enterprises. Actual problems of innovative economy. 2020. No. 4, pp. 5-10.

УДК 330.3:336.7:339.7; JEL classification: O31; O38

DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2020-4-2>

МУМЛАДЗЕ Анзор Олександрович, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
ORCID ID: 0000-0003-3065-8172

КОНЦЕПТУАЛЬНА ОСНОВА ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Мумладзе А. О. Концептуальна основа державної підтримки інноваційного розвитку національної економіки.

Вступ. Дослідження розглядає концептуальну основу державної підтримки інноваційного розвитку національної економіки. Визначені основні напрями державної інституційної підтримки та стимулювання інновацій у національному макроекономічному середовищі. Визначені основні компоненти інноваційної діяльності у національному макроекономічному середовищі.

Метою статті є формування концептуальної основи державної підтримки інноваційного розвитку національної економіки.

Результати. Доведено, що головним фактором сталого фінансово-економічного розвитку національної економіки в умовах трансформаційних перетворень є науково-технічний та технологічний прогрес. З'ясовано, що стимулювання та забезпечення інноваційно-інвестиційної активності у розвитку науково-технічного потенціалу в макроекономічному середовищі країни є основною місією державної підтримки інноваційного розвитку національної економіки. Доведено, що відтворення знань є основою функціонування інноваційної економіки, яке неможливо без ефективної й результативної системи акумулювання знань і їх практичного застосування, що ставить задачу збереження і розвитку національного середовища, генерації знань і компетенцій. Визначені елементи системного підходу державної підтримки інноваційного розвитку національної економіки.

Висновки. З'ясовано, що системний підхід вимагає дослідження об'єктів державної підтримки, які сприяють інноваційному розвитку національної економіки і процесам функціонування господарюючих суб'єктів з урахуванням їх у взаємозв'язку відповідних сегментів. Обґрунтовано, що у національному інноваційному середовищі заходи інституційного регулювання інноваційної сфери країни визначаються характером прямого або непрямого впливу. Визначені базові принципи розвитку національної інноваційної інфраструктури. Доведено, що забезпечення інноваційного розвитку національної економіки в контексті трансформації фінансово-економічних процесів базується на поєднанні екстенсивних та інтенсивних показників соціально-економічної системи країни.

Ключові слова: інноваційний розвиток, національна економіка, фінансово-економічні процеси, державна підтримка.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Загальні аспекти сталого інноваційного розвитку національної економіки – це макроекономічна стабільність, ефективність і конкурентоспроможність господарського

комплексу країни та інноваційно-інвестиційна спрямованість фінансово-економічних процесів. Стратегічний успіх, особливо, у глобальному фінансово-економічному просторі, значною мірою залежить від інноваційно-